

գալացիների դէմ, որոնք մեղադրվում են թագադրվելու արագապատմութեան կողմէն...

Բուրգալէտ, 9 յուլիսի Պատգամաւորների պալատում կուէն Խեղդիվարին...

Մանգօ (Վերջինիս նամակ), 9 յուլիսի Բերդի մարտկոցներից փորձնական թնայածաճարի...

Կիւնիստ, 9 յուլիսի Գործադուր լարարները ընդունեցին երկաթուղային ընկերութեան առաջարկը...

Բուէնու Այրէս, 9 յուլիսի Հանրապետութեան նախագահ է ընտրված 264 ձայնով 300-ից Մէնցպէլնատ...

Վոյոզա, 9 յուլիսի Ժողովրդական դպրոցները տեսուչների ժողովը որոշել է միջնորդել բաց անկուտ աշխարհի կրթական հիմնարկութիւններ...

Բազու, 9 յուլիսի Շամախու գաւառի Արաբախի դիւղում գեղացիների և մի խումբ աւազակների միջև տեղի է ունեցել հրացանակոծութիւն...

Ազիզից մեղ գրում են հետեւեալը. «Բիրք-բաւաթատանից այստեղ ստացված մի մասաւոր նամակում հարգուում են...

Բազու, 10 յուլիսի Երէկ լիխանութեան կարգադրութեամբ, 27 օրվայ ճանապարհորդութիւնից յետոյ ազատ Բ Ա Ն Ա Ս Ր Ի Ա Կ Ա Ն

Արդէն սկսել էր մթնել: Բայց նրանք դեռ կեղծում էին հեղուկ պատի տակ պատմութիւններ...

Մի քանի րոպէս անց, ինչ որ շատ արագ էր, ինչ որ շատ արագ էր, ինչ որ շատ արագ էր...

են արձակված տեղական հասարակական գործիչները մին իսկին Յովհաննէս Մալապիտեան և վաճառական Աշոտ Բարոյեան...

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԱՄՍԿՆԵՐ

Գ. Պօլիս, 2 յուլիս Գործադուր պատրիարք, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

պիտի ունենանք իրականացնելու մեր փառաբանումը...

Քերթնան պատրիարքը կողմէ հասանութեան նշաններ: Ինչ կարծիքով, թէ մեր անկի յստակ և որոշ արտայայտութիւններ ընկելու էր նորին սրբազանութիւնը...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Սուրբազան պատրիարքը, իրեն հետ ունենալով վարչութեան կրօն և քաղաքական ժողովներու անդամները...

Պատրիարքը, սիրտը, խառն ժողովը հասարակական կրթութեան ասան:

Մտորելի որոշումներ կը նախնի այլապէս կողմէ: Գրուած թէ Մանասարի մէջ գուժարուած միտինգի մը առիթով խառն մը առաջ կալով 200 հոգի խրատար մը մէջ ինչպէս են կամ թէ վերաբերուած ուսուցանական միջամտութիւն:

Քաթրիս, յունական թերթ մը, յարգող կուտայ Ֆինլերի պատրիարքին դիմելու եւրոպական պետութեանց ինքնին 62-րդ յարգումները արամաբարութեան գործադրութիւնը պահանջելով կեղեցիկներու մասին Քթանին կը պատասխանէ: Թէ պետութիւնները իրաւունք չունին միջամտելու թիւրքերի ներքին գործերուն, նոյն իսկ ինքնին դաշնագրին 9-րդ յոդուածով որ կը թէ: Թէ անբարեխառն ինչ կը նշուի որ վերջին սուրբազանին և իր հպատակներուն յարաբերութեանց, ինչպէս նաև կայսրութեան վարչական գործերուն մէջ: Նոյն իսկ թէ անբարեխառն միջամտելու իրաւունք ունենային, կեղեցիկներու հարցին մէջ չեն կըրնար միջամտել միտինգի ի նպատակ յոյներուն: Երկուստեքն ալ նոյնքան իրաւունք ունին օգտուելու 62-րդ յոդուածէն: «Քթանին» կը յայտարարէ, թէ սեղադի յոյները ոչ միայն չպիտի փախան իրաւունքի օտար միջամտութեան, այլ և, հակառակ Քաթրիսի, պիտի ր դրոն:

Ճիշդ ա է, որ ամեն յոյները «Քաթրիսի» սակի կը լսեն, բան թէ «Քթանին», միայն թէ համոզուած ըլլան օտար միջամտութեան մը օգտակարութեանը ի նպատակ միմիայն յոյներու:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՄՅՈՏԵՂ ԶԵՐ ԼՈՒՄԱՆ

Գրող մասնակեր է Օտնաթիւն հայ գիւղիկ: Գիւղացիներու այնտեղ գիւղական տեսնում: Կարգադէր, հայերը «Մշակ» № 148-ը: Որ նա գերեզման է տեսնում այժմ, ես, տակաւին պատանի, այնտեղ փաթեթաւորութիւն էր տեսել: Եւ այժմ անցաւ դարի երկրորդ կէտի սկիզբներուն: Եւ այժմ մասնակեր երբ ես երթալիս գիւղը տեսայ որ նրա գիւղացին, քանակաւոր և ուրը քայտեց անդառնելով մէջ իրեն ճիւղում, ինչ թեք մը մեր գիւղացին: Իր թիկն տրեխներով: մէջը շիտակ, կոկոռ հագլակ, գոտին պինդ, նաև դաման գոտիի վրայ, Պրոմէթէոսի մի քանակ էր, մի տղամարդ, որ մէջը սարին կը տայ ու սարը շուր կը տայ:

Այդ գիւղացին այժմ պահուել է և գերեզմանը աչքի առաջ փորած է տեսնում: Յարեւ լուսնային զեպերը և, ասեմ, աթիւն լուսնային, զեպերը իրանց զգացութիւն մի փունջ աւել իրեն պսակ կրելով, անհետացել են, անհետանում են: Կարգադէր մէջ Աթանասեանի կողմէն: Ինչ եմ ասում: Կարգադէր նրա հնչեցած մասնագրով, խառնաւոր համար թէ ինչու են անհետացել և ինչու են անհետանում:

Վերջին և էլ տեսայ այդ գիւղը: տեսայ այժմ աչքով, որ խորունկից է ճանաչում գիւղը և արդարեւ տեսել է նրա նախնական փաթեթաւորութիւնը: Տեսայ որ նա մտնում է հայ գիւղը մտնում է նա մտնում է երկու տակ: մտնում է բարոյաբան, որովհետև նա մտնում է նրա փառք: Գիւղացին գիւղացուն ուտելով, մտնում է գիւղը: Պատարը միմիայն ընդհին են խուռ: Երկուստեքն անուանի ու փաթեթաւոր ման գաւազը այսօր մի լուծ կը դան կարտու և նստած է աղբիւրի վրայ: Հայ գիւղը հին ժամանակների Յար Երանու օրովն է: Չիբիի երամակը, կողմի խալիբը, ոչխարի հօտը, և բոլոր տնային ու դաշտային այն բարին, որով նա փաթեթաւոր էր, վերացած են ինչն աղբիւրի վրայ նստած է վերջին և խցկով իր վերջերի, խցկերի շարունակ է քերում:

Տեսայ որ նա մտնում է հայ գիւղը մտնում է նա մտնում է երկու տակ: մտնում է բարոյաբան, որովհետև նա մտնում է նրա փառք: Գիւղացին գիւղացուն ուտելով, մտնում է գիւղը: Պատարը միմիայն ընդհին են խուռ: Երկուստեքն անուանի ու փաթեթաւոր ման գաւազը այսօր մի լուծ կը դան կարտու և նստած է աղբիւրի վրայ: Հայ գիւղը հին ժամանակների Յար Երանու օրովն է: Չիբիի երամակը, կողմի խալիբը, ոչխարի հօտը, և բոլոր տնային ու դաշտային այն բարին, որով նա փաթեթաւոր էր, վերացած են ինչն աղբիւրի վրայ նստած է վերջին և խցկով իր վերջերի, խցկերի շարունակ է քերում:

Տեսայ որ նա մտնում է հայ գիւղը մտնում է նա մտնում է երկու տակ: մտնում է բարոյաբան, որովհետև նա մտնում է նրա փառք: Գիւղացին գիւղացուն ուտելով, մտնում է գիւղը: Պատարը միմիայն ընդհին են խուռ: Երկուստեքն անուանի ու փաթեթաւոր ման գաւազը այսօր մի լուծ կը դան կարտու և նստած է աղբիւրի վրայ: Հայ գիւղը հին ժամանակների Յար Երանու օրովն է: Չիբիի երամակը, կողմի խալիբը, ոչխարի հօտը, և բոլոր տնային ու դաշտային այն բարին, որով նա փաթեթաւոր էր, վերացած են ինչն աղբիւրի վրայ նստած է վերջին և խցկով իր վերջերի, խցկերի շարունակ է քերում:

Տեսայ որ նա մտնում է հայ գիւղը մտնում է նա մտնում է երկու տակ: մտնում է բարոյաբան, որովհետև նա մտնում է նրա փառք: Գիւղացին գիւղացուն ուտելով, մտնում է գիւղը: Պատարը միմիայն ընդհին են խուռ: Երկուստեքն անուանի ու փաթեթաւոր ման գաւազը այսօր մի լուծ կը դան կարտու և նստած է աղբիւրի վրայ: Հայ գիւղը հին ժամանակների Յար Երանու օրովն է: Չիբիի երամակը, կողմի խալիբը, ոչխարի հօտը, և բոլոր տնային ու դաշտային այն բարին, որով նա փաթեթաւոր էր, վերացած են ինչն աղբիւրի վրայ նստած է վերջին և խցկով իր վերջերի, խցկերի շարունակ է քերում:

Տեսայ որ նա մտնում է հայ գիւղը մտնում է նա մտնում է երկու տակ: մտնում է բարոյաբան, որովհետև նա մտնում է նրա փառք: Գիւղացին գիւղացուն ուտելով, մտնում է գիւղը: Պատարը միմիայն ընդհին են խուռ: Երկուստեքն անուանի ու փաթեթաւոր ման գաւազը այսօր մի լուծ կը դան կարտու և նստած է աղբիւրի վրայ: Հայ գիւղը հին ժամանակների Յար Երանու օրովն է: Չիբիի երամակը, կողմի խալիբը, ոչխարի հօտը, և բոլոր տնային ու դաշտային այն բարին, որով նա փաթեթաւոր էր, վերացած են ինչն աղբիւրի վրայ նստած է վերջին և խցկով իր վերջերի, խցկերի շարունակ է քերում:

Տեսայ որ նա մտնում է հայ գիւղը մտնում է նա մտնում է երկու տակ: մտնում է բարոյաբան, որովհետև նա մտնում է նրա փառք: Գիւղացին գիւղացուն ուտելով, մտնում է գիւղը: Պատարը միմիայն ընդհին են խուռ: Երկուստեքն անուանի ու փաթեթաւոր ման գաւազը այսօր մի լուծ կը դան կարտու և նստած է աղբիւրի վրայ: Հայ գիւղը հին ժամանակների Յար Երանու օրովն է: Չիբիի երամակը, կողմի խալիբը, ոչխարի հօտը, և բոլոր տնային ու դաշտային այն բարին, որով նա փաթեթաւոր էր, վերացած են ինչն աղբիւրի վրայ նստած է վերջին և խցկով իր վերջերի, խցկերի շարունակ է քերում:

Հայ գիւղը մտնում է հայ: Եւ այնուհետև ինչ կը նշուի ես անհետ: Թափառական, քաղաքացի, քաղաք և երկրից երկիր, գնալ, գնալ, և անա այլ ևս չը կայ, ու հետքը կորած: Կորած ինչպէս Կալիթալում, ինչպէս Լեհաստանում, ինչպէս ամեն ուր: Բարաբար կը թափառաբարձութեան և ետև շահաստանական կեանքի ուժգին ալիքների մէջ անստուգ ընկնում և անդադարու կուտում:

Միտնողը, հայ, ձեռք տուր գիւղին, գիւղացիները կը տեսնեն և արմուկի զանգն է տալիս: մի մարդ խուլ էր կռիւն, և վեր վազող օգնութեան: Փրկելով գիւղը՝ քո իսկ փրկութիւնը կը լինես ձեռքովդ պինդ պահում:

Քո լուծան, հայ, քո լուծան: Այստեղ քո լուծան: Ա. Մ. Եղեկեան

ՊԱՐՏՆԱԿԱՆ ԻՐԱՒՈՒՆԻՔ

Տեսէր, նոյնիսկ պրօֆ. Ն. Մարլը ստորինը շարունակ պեղումներ է կատարում Անիում, եւրօպացիները կամայական հետաքրքրվում են մեզանով, մեր ազգութեան անցնալով: Եւ միթէ ուս պարտաւոր չէ, մեր հայութեան համար... Այս միայն անցնալ ոչ ներկայ հայութեան համարի—պատասխանեցի իմ խօսակցի ընկերոջը, որ այնպիսի չլինում: Եւ ինչպէս իրականութեամբ ապացուցում էր հայկական իրականութեան արժեքաւոր կողմերը... Մտքը ինչ կայ, որ բնութեան մէջ ոչ մի իր, ոչ մի զեպ, ոչ մի երևոյթ անօգուտ չէ կորուսում:

Նոյնիսկ Լ. Անդրէյեւի Սերգէյ Պետրովը, որ յուսանաւոր էր կեանքը մէջ և իրան ոչ մի արժեք չէր տալիս, յանկուտ գտնում էր որ ինչն էլ: ուրիշ այդպիսին, ներկայացնում է մի որոշ չափ արժեք: Եթէ աւագանի է պետւմ և կատարել մի շարք մարտապայան արշաւանքներով մեղ խրատ է տալիս զգուշացնելու գործ ապագայում, ևս մեղ պատահաբան էր զալիք պատահաններին դիմադրելու համար, ուրիշ մեղ օգուտ է տալիս:

Չար լինել նա, մենք չինք իմանայ այդ շարքի զոհաբերութիւնը և նրան դիմադրելու ձեւերը... Այս տեսակետից, ասում են, բնութեան մէջ ոչինչ չէ կորուսում, ամեն մի երևոյթ ունի իր որոշ չափի օգտակար, արժեքաւոր կողմերը: Սակայն դառնանք հայկական իրականութեան... Այսօր մենք, համեմատած մեր հարկան ազգերի հետ, գտնում ենք մեղ ամենայնուրեւ շարքերից մէկում:

Չունենք նորագոյն գրականութիւն, որ մեղ ճանապարհ ցոյց տար դէպի առաջ գնալու համար: Եւ ինչն էր Թատրոն, որ կարողանար նրանցին մեր հնազանդան գրացունքներից կոպտացած ճաշակները շունչով և շունչով... Բայց ունենք մի անցնալ, պատմական անցնալ, որը հետաքրքրում է այսօր եւրօպացիներին, և նրանք որպէս անյամանաբոյժները գալիս պեղումներ են կատարում մեր մարմնի վրայ՝ իրանց գիտական պաշարը աւելի սեռ չափերով ճոխացնելու համար:

Մենք անգամահատող չէինք երբ այսօր... Եւ միթէ ուս պարտաւոր է... Ոչ և բոլորովին ոչ... Սեղ հարկաւոր են կենդանութեան նշույլներ, մեղ հարկաւոր է կեանք սփողո ձեռներեցութիւն, մեղ հարկաւոր է առաջ նախընտրութեանը... Այն ժամանակ միայն կարող ենք պարտաւոր լինել... Իսկ դրա համար մեղ անհրաժեշտ է թողնել մեր այսօրվայ հայկական իրականութիւնը, գնալ օտար առաջադէմ ազգերի մօտ խելք սովորելու համար և ապա միայն:

Մենք անգամահատող չէինք երբ այսօր... Եւ միթէ ուս պարտաւոր է... Ոչ և բոլորովին ոչ... Սեղ հարկաւոր են կենդանութեան նշույլներ, մեղ հարկաւոր է կեանք սփողո ձեռներեցութիւն, մեղ հարկաւոր է առաջ նախընտրութեանը... Այն ժամանակ միայն կարող ենք պարտաւոր լինել... Իսկ դրա համար մեղ անհրաժեշտ է թողնել մեր այսօրվայ հայկական իրականութիւնը, գնալ օտար առաջադէմ ազգերի մօտ խելք սովորելու համար և ապա միայն:

Մենք անգամահատող չէինք երբ այսօր... Եւ միթէ ուս պարտաւոր է... Ոչ և բոլորովին ոչ... Սեղ հարկաւոր են կենդանութեան նշույլներ, մեղ հարկաւոր է կեանք սփողո ձեռներեցութիւն, մեղ հարկաւոր է առաջ նախընտրութեանը... Այն ժամանակ միայն կարող ենք պարտաւոր լինել... Իսկ դրա համար մեղ անհրաժեշտ է թողնել մեր այսօրվայ հայկական իրականութիւնը, գնալ օտար առաջադէմ ազգերի մօտ խելք սովորելու համար և ապա միայն:

Մենք անգամահատող չէինք երբ այսօր... Եւ միթէ ուս պարտաւոր է... Ոչ և բոլորովին ոչ... Սեղ հարկաւոր են կենդանութեան նշույլներ, մեղ հարկաւոր է կեանք սփողո ձեռներեցութիւն, մեղ հարկաւոր է առաջ նախընտրութեանը... Այն ժամանակ միայն կարող ենք պարտաւոր լինել... Իսկ դրա համար մեղ անհրաժեշտ է թողնել մեր այսօրվայ հայկական իրականութիւնը, գնալ օտար առաջադէմ ազգերի մօտ խելք սովորելու համար և ապա միայն:

Մենք անգամահատող չէինք երբ այսօր... Եւ միթէ ուս պարտաւոր է... Ոչ և բոլորովին ոչ... Սեղ հարկաւոր են կենդանութեան նշույլներ, մեղ հարկաւոր է կեանք սփողո ձեռներեցութիւն, մեղ հարկաւոր է առաջ նախընտրութեանը... Այն ժամանակ միայն կարող ենք պարտաւոր լինել... Իսկ դրա համար մեղ անհրաժեշտ է թողնել մեր այսօրվայ հայկական իրականութիւնը, գնալ օտար առաջադէմ ազգերի մօտ խելք սովորելու համար և ապա միայն:

Մենք անգամահատող չէինք երբ այսօր... Եւ միթէ ուս պարտաւոր է... Ոչ և բոլորովին ոչ... Սեղ հարկաւոր են կենդանութեան նշույլներ, մեղ հարկաւոր է կեանք սփողո ձեռներեցութիւն, մեղ հարկաւոր է առաջ նախընտրութեանը... Այն ժամանակ միայն կարող ենք պարտաւոր լինել... Իսկ դրա համար մեղ անհրաժեշտ է թողնել մեր այսօրվայ հայկական իրականութիւնը, գնալ օտար առաջադէմ ազգերի մօտ խելք սովորելու համար և ապա միայն:

Վերադառնալով մեզ մտաւ, վերանորոգել մեր հնազարեան տաճարները: Մեզ հարկաւոր է որոշորէն դիմել մեր հերթին ուրիշ յետաճանց ազգերի զինաներուն սեղանները կատարելու համար: Այս առիթով զիջուր զհանգիստը չեն տուտ...

ԿՕՊՇԵՐԱՅԻՆ ԳԻՒՂՆՈՐՈՒՄ

Մեր գիւղացիներն աղքատ է ու անտնտես: Սա մի ցաւալի իրականութիւն է, որը ոչ ոք չէ կարող ուրախել: Ինչպէ՞ս է առջանում գիւղացու աղքատութիւնը: Պատճառները շատ են ու բազմաձև: Նոյն պահանջները, չորս սակաւութիւնը, հարկերի ծանրութիւնը, գիւղացու տնտեսութիւնը ու նոյն մշակութեան հաստատութեան ձեւերը—այս բոլորը միասին գտնուելով մեր գիւղացու տունը և աղքատութեան դուռը հասցնում նրան: Պակասը լրացնում են տարուկ վաղնարաններն ու անխիղճ անտնտեսները, որոնք օգտուելով գիւղացու խեղճութենից ու անտնտես արհուրածութենից՝ նրա արեան վերջին հիւսիսներն են ծնում:

Մասնաւորով խօսքս յատկապէս գիւղական վաճառականներին մասին, պիտի ասեմ, որ անտնտեսը այստեղ աւազակային բնոյթ է կրում և դուրանչիներից անէն մէկը աշխատում է, որքան կարելի է խորից բերթել իր մուշտարիները:

Սովորաբար գիւղացի երկրագործը բերքը հաւաքելու մի երկու ամիս յետոյ այլևս կօպէկէ երես չէ տեսնում: Նոյնը ստացած ամբողջ արգելանքը հին պարտքի տեղ տալու է իր խաղէկ տարուկ վաճառականին և ապա էլ իր ապուրիկ ապրանք վերցնում նրանից մինչև յաջորդ տարվայ բերքը բաղելու: Այստեղ առաջ դուրանչիները գործ է դնում իր բոլոր հնարագործութիւնը խեղճ անտնտեսութեան խաղէկ համար: Միջոցներ մէկ խտրութիւն չը կայ: Նա խտրում է ապրանքի որակութեան մէջ՝ վաճառ լաւի, խտրել խտրի ու անպէտքը պէտքալարի տեղ ծախելով: Նա խտրում է և գին մէջ, որի մասին խօսել, սակարկել չը կայ: Բանի որ անտնտեսը ապուրիկ է, ապրանքը գինը որոշելը մնում է վաճառականի խեղճին, իսկ վաճառականը մնում է վաղուց և կարելի վաճառականը յաճախ մէկին երկու, մէկին երեք է հաշուում և իր կատարած քաղաքագործութիւնով պարծենում: Նա խտրում է չափով, խտրում է կրակով, խտրում է հաշուելով, իսկ եթէ այդ բոլորը չէ գործացնում նրա ազանութիւնը, այն ժամանակ վերցնում է ապուրիկ մաստանը և խեղճ ու ազնա յաճախորդի վրա հնարաւոր է կեսներ գրում: Ծանախ է պատահում, որ գիւղացին յաճախորդին է գալիս ու սարսափով նկատում, որ իր պարտքը ճուտը հանելով կրկնապատկել է հասարակել է շնորհիւ շարքառանկի զեւտի: Բայց ինչ կարող է անել պարտապանը: Դաւաճարի դէմ վիճել չէ լինի: Եւ խեղճ գիւղացին լուում է, լուում է, որովհետև ուրիշ ճար ու ճանաչ չունի, որովհետև նա աղքատ է ու անտնտես: Իսկ աղքատը լիզուն կարծ է, ճիտը ճուտ է նա նոյն օրվայ ցանա է քայում:

Մեր ժողովուրդը 95% առաջ անապարտով օրե-օրը հիւսնում ու արնաքայ է լինում մի բուն կեղծիքը դուրանչիների ձեռքից:

Մեր վաճառական գիւղացիներին համար մի միջոց կայ միայն այս անխիղճ դուրանչիներին ձեռքից արտաղելու համար: Դա համագործակցութիւնն է (кооперация), շարժառն է համակարգի միասնաւ և ընդհանուր ուղիքով կաւել այդ անտնտես շարքի դէմ: Ժամանակ է վերջապէս պարտական ընկերութիւններ հիմնել և սեփական խառնուրդի միջոցով դուրանչի-կուլակները շահաստակութիւնից ազատել:

Ինչ է սպառողական ընկերութիւնը: Գիւղացու լիզուով ասեմք, դա մի կօլակուցն է, որին կարող են մասնակցել մինչև

մի մտ արի, այ բայում, այսպիսի ինձ ինձ նա շարժառնում, բա էղպէս համար կը լինի, այ քեզ մտադր սնաբ դու իմ աքն են, առանց քեզ ես մի շահագործ գնում, Բա էղ համար է, որ դու ես անում:

— Էսպէս էր Էսպէսը, թէ մէկ էլ նեղացրել ես, բուժուր ես տուել գնում եմ:
— Սարգիս ջան, քեզ մտադր սնաբ ես քեզ եմ, համարութիւն չը կայ, քեզի մէջ քեզցելը, ոտս կարգու արի, սիրտս նեղացաւ, քեզ մտադր, մի նեղանայ:
— Դե, գնանք, մի մի բունկա արող լըմնիք, մի քիչ տարանայք:
— Գնանք, քեզ մտադր Արաղի էլ դոնայ կանեմ, գնանք, դոդո բունկ էր, կարծում է թէ փողոցում եմ մեծնելու: Բայց քեզ փառքը շատ լինի, Սասուն:
— Դե, գնանք, գնանք, մեղք ես:
— Նա փէշը տուց ծերուկին ու առաւ ընկաւ:
— Է-է-է-է, Սարգիս ջան, լաւ օյնի եկար գլխուս: Միք. Մասնակցեան

ԳՈՐԾԵ ԱՅՈՒՄՆԱՆՈՒԹԻՒՆ

Իր քաղաքը նժոյգները նկատաւոր Մշակիչ № 146-ի համարակրկումով: Արդեօք դրանք հայկական իրականութեան նժոյգները չնոյն:

անգամ անհնազարդութիւնները: Կօպուրիայի նպատակը այն է, որ ամեն մի ընկեր մի քանի բուրդի փող վեր դնելով՝ որոշ գումար հաւաքեն ու դրանով սեփական խառնուրդը բանան: Ընկերութեան անհաճութիւնը իրանք պիտի լինեն իրանց խառնուրդի մուշտարիները: Մասնաւոր նպատակը այն պիտի լինի, որ նրա տեղերին կամ ընկերութեան անդամներին ծախել լաւ ապրանք եւ բազմաթիւ գինը խեղճ: Տարվայ վերջում ինչ էլ որ աշխատանք մնայ խառնուրդում, այդ պիտի բաժանուի բոլոր ընկերներին մէջ, նայած թէ ով ինչքան փող է գրել խառնուրդ և թէ ով ինչքան առևտուր է արել տարվայ մէջ: Այնպատար մի մասը բաժանուում է դրամագլխի վրայ, իսկ մնացածը՝ առևտուրի Անա կարծ կերպով սպառողական ընկերութեան էութիւնը:

Թէ և այս հարցի մասին շատ է խօսուել ու յաճախ գրվել, բայց իրական գործը համարեալ թէ չէ երկայնի մէջնորում: Դրա պատճառը նախաձեռնութեան բացակայութիւնն է եղել: Չը կար մէկը, որ լաւ հասկնալով անարկային մտորիցը հասկանցիկ գիւղացիներին սպառողական ընկերութեան օգտակարութիւնը, գործառնականապէս օգնէ նրանց, թէ յոյսալից ձեռք բերել և սովորեցնել, թէ ինչպէս կարելի է գործը հաստատուն հիմք վրա դնել:

Այս տեսակետով անգնահատելի պիտի համարուի Բ. Հ. Կուլտուրական Միութեան ծառայութիւնը, որը մի շարք գիւղական բանկեր կազմակերպելուց յետոյ՝ վերջերս սկսել է և սպառողական ընկերութիւններ հիմնել:

Գիւղական այդ բանկերն են, որ պիտի կրկին մեր տեսնուի ընկերութեան դուրանչիներին անխիղճութիւնը, ուստի և գիւղական խառնուրդից իր պարտականութեանն է ժողովրդականացնել իրանց շրջանում սպառողական ընկերութեան գաղափարը և համոզել գիւղացիներին անդամագրուել այս կրկնաբար հիմնարկութեանը:

Որքան շուտ, այնքան լաւ, որքան շատ, այնքան օգտակար: Արքոս Դամարու:

ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ

Ստ ա լ ո ռ օ ղ օ Ղ, 4 յուլիսի «Մշակիչ» № 139-ում տպագրւած տեղեկութիւնը տեղի ունեցող տարբերութիւնները մասին իրարանցում է առաւ բերել: Իսկ նրանցից Գուրաբանը և իր կինը թիթեակցի մէջ տեսնելով տեղի ունեցող դրամային անարդարութիւնները անել նրա մասին Բայց ցանկալի էր, որ նրանք հերքելու թիթեակցի ասածները: Դա, անկասկած, անելի գործնական միջոց կը լինէր, քան բանքասանքը: Սա էլ պիտի ասել, որ նրանք մեր աւագուստացիին հակառակել են այդ պատճառով, որ նա այդ տիրացուներին մի ծիւ: Ժողովում ասել է, թէ նրանք վարձկան մարդիկ են և ոչ թէ ընտանիք ու հաստատու ճող: Իրականութիւնից, այսինքն շատերը մէջ չեն, ինչպէս աշխատում են համոզել հասարակութեանը: Բայց այդ նոյն միտքը յայտնելով թիթեակցի յոյսերը 9-ի ծիւ: Ժողովում, երբ Գուրաբանը յիշեցրեց, որ ինքը 16 տարի այստեղ պարտասակարի է: Աւագուստացիէն զուցէ մոյաւում է և այն բանում, որ երբ հոգաբարձութիւնը խել է Գուրաբանից երեքգործութեան դասերը, աւագուստացիէն նրան չէ պարտաւորել: Բայց ինչպէս պարտաւորել, երբ ծիւ, պարտքի է. և Գ. միացեալ բաժանուումը ձեռնարկեցել է «Միջոց պէտք է կուենք», «Չիմանում պատրաստված», «Թիկունքը լաւն», «Կեանքէք աղէքը» և նման երբեր: Աստանդական

Շ ո լ լ ի, 7 յուլիսի «Մշակիչ» երկէ տեղեկացրել էր ամսին 5-ի լոյս 6-ի գիւղական, ինչ մտ անտիրունցն հեղիւր մասին, իսկ այսօր սերի խորին կեղծիքով պիտի հարգուեն 6-ի լոյս 7-ի գիւղեր անտիր ունեցած՝ առաջնակից անտիր քան ստակալի և անտիրէ՝ հեղիւրի մասին:

Գիւղացի ժամը մտ 11-ի մտերը գարձակ սեղեք տեղաւ սարսափել անձրև, այնպէս որ կարծես կուտուր լինելի վեր ամուկ շուրը երկիցը, 5 րոպէ շանցած փողոցներում հեղիւր մտ 1 արշին բարձրութեան հասաւ, իսկ հոծան գետը այնպէս վարարել, կատարել, անասել էր գարձակ, որ մայր ազգաբնակիցիւնը ան ու սարսափելի էր ծանկել իսկ կանանց և երեխանոց լայ ու կոճը երկիցը էր բարձրանում: Գետի մտ ապրիլները բոլորն էր մտացած տուն տեղ և քայլի էր քայլ թողած բնութեան անտիր այդ ոյթի քմահաճութիւնը հարսան տներն էին փակուում, գէթ իրանց հեղիւրից պատուելու նպատակով:

Կօծանի մասին երկիւղ թիթեակցութեան մէջ գրել էր, որ գետն իր կողմէ 2 արշին բարձրութեան պատուել քանդել և ճանապարհից զուրս էր եկել, իսկ այս երկերը հեղիւրի հոծան արդէն առաջին պակասը լրացրել՝ համարեալ ամբողջ ազգաբնակիցի թիթեակցի ինքնարկելով՝ այդ գետը անտիր քեղ-տարի է 8-10 երկարութիւն ու միջարկանի տներ և խառնութիւն: Թէ վերելի է թէ ներքի մնացած բոլոր խառնութիւնն էր 2 արշին բարձրութեամբ լրով լցրել է և ապրանքների համարեալ կէս մասը փչացրել:

Գոյաբը որբալի գլուխն մէջ է: Ծերերը պատում են, որ նման հեղիւր տեսնում է երկը: Այսօր խառնութիւնից ամբողջ ազգաբնակիցի տեղափոխում են այս ու այն կողմ, որով ապահով է:

Նրանաւոր ամպամու է: Երկիւղ են կրում, թէ մի գուցէ հեղիւր նորից կրկնուի: Մեծ լիւր Գիւղացիները քմահաճութիւնը հիմք են, մեք ընդհանուր նժոյգներ: Ինչպէս էր հաւանում մի աղպիսի իրականութիւն: Գիւղ

մութիւն, քան առաջին ժողովը: Նախաճանու էր եղիւր է: Անտնտես, ներկայ էին, բացի որբանոցի հոգաբարձուներէց, 24 հոգի, որոնց թուում նաև Շուշու նոր գաւառապետ Սարգսյանը:

Օրակարգի քննութեան առարկան որբանոցի փակման հարցն է: Նախ հայտն է գաւառապետը: Նա նորբերս միայն ծանօթանալով որբանոցի և նրա գործունէութեան հետ՝ գտնում է, որ որբանոցի նման մի համակարգի հիմնարկութեան գոյութեան պահպանութիւնը շատ կարեւոր է Շուշու համար: Ինչ վերաբերում է միջոցների բացակայութեան, շարունակեց գաւառապետը—պէտք է փաստել այդ մասին Հարկաւոր է գինի քաղ, վարչութեան, տեղական կրթական-հասարակական հիմնարկութիւններին և Շուշու աղքատապետութեան, որ նրանք բաժին հանեն որբանոցին իրանց միջոցներից:

Ժողովականներից ոմանք պատասխանեցին գաւառապետին, որ ժողովուրդը ոչ մի բարոյական և նիւթական աջակցութիւն չէ ցուց տալիս որբանոցին, որ նրա խոշոր նուիրատուները Մըք. Լուկասեան, որը խոստացել էր 7000 ր. նուիրել որբանոցին, այժմ նրա ծախուել է այդ նպատակ տալուց, որբ, առկայ, նա ուղարկել է 2000 ր. միայն և այն:

Բայց գաւառապետը մի քանի անգամ ևս խօսելով և անարկելով արտայայտված մտքերին ասաց, որ հարկաւոր է կրկին գիւղական Լուկասեանին, որը, անպայման, կը յարգէ ժողովականներին խեղիւրը: Երբ վերջապէս պատուարել չէ 30,000 ընկալիչ ունեցող Շուշու համար, որ նա փակէ որբանոցի նման հիմնարկութիւնը...

Ինչն Շուշու ժողովուրդը կուր պահում է, իսկ որբանոց՝ ոչ—յարեց գաւառապետը:

Վերջում գաւառապետը ցանկութիւն յայտնեց ներկայ ժողովը ևս յետաձգել մի այլ անգամայ, ուր բազմամարդ ժողովում կը քննուի այնքան կարեւոր այդ հարցը: Ժողովականները համաձայնեցով գաւառապետի արտայայտած մտքերին հետ՝ որոշում են ընդունել նրա առաջարկը: Նրանաւոր կը նոր ժողով ամսին 20-ից յետոյ, որովհետև մինչև այդ գաւառապետը բացակայում է քաղաքից, իսկ նրա բուն ցանկութիւնն է անպատասխան ներկայ լինել այդ ժողովին և իր աջակցութիւնը ցուց այլ ազգործում:

Ժողովի վերջում կազմվեց համապատասխան արձանագրութիւն և ստորագրվեց ժողովականների կողմից: Արտանք նաև, որ գաւառապետը շարունակում է պիլել որբանոցի պահպանութեան վրա, նա, ինչպէս պատուում են, վերին աստիճանի համակարգի, արևել, շխտակ անձնագործութիւն լինելուց զատ՝ բարեակցական է սրբաւարդած զէպի տեղական աղքատապետութիւնը մի կերպով՝ որ միայն ողջունել կարելի է:

Եւ ևս ժողովից զուրս գալիս այն երբեք կարողութեան եկայ, որ գաւառապետը, իրեն օտար տարը, անել է մտածում որբանոցի մասին, քան ինքը ժողովուրդը, այն ժողովուրդը՝ որ յաճախ սիրում է ճանել հարակից հիմնարկութիւնների արուեստից, բայց որը ոչինչ չէ շինում այդ հիմնարկութիւնների որբաւանման և մարդկան համար: Ուկու-ձօս

Շ ո լ լ ի, 7 յուլիսի «Մշակիչ» երկէ տեղեկացրել էր ամսին 5-ի լոյս 6-ի գիւղական, ինչ մտ անտիրունցն հեղիւր մասին, իսկ այսօր սերի խորին կեղծիքով պիտի հարգուեն 6-ի լոյս 7-ի գիւղեր անտիր ունեցած՝ առաջնակից անտիր քան ստակալի և անտիրէ՝ հեղիւրի մասին:

Գիւղացի ժամը մտ 11-ի մտերը գարձակ սեղեք տեղաւ սարսափել անձրև, այնպէս որ կարծես կուտուր լինելի վեր ամուկ շուրը երկիցը, 5 րոպէ շանցած փողոցներում հեղիւր մտ 1 արշին բարձրութեան հասաւ, իսկ հոծան գետը այնպէս վարարել, կատարել, անասել էր գարձակ, որ մայր ազգաբնակիցիւնը ան ու սարսափելի էր ծանկել իսկ կանանց և երեխանոց լայ ու կոճը երկիցը էր բարձրանում: Գետի մտ ապրիլները բոլորն էր մտացած տուն տեղ և քայլի էր քայլ թողած բնութեան անտիր այդ ոյթի քմահաճութիւնը հարսան տներն էին փակուում, գէթ իրանց հեղիւրից պատուելու նպատակով:

Կօծանի մասին երկիւղ թիթեակցութեան մէջ գրել էր, որ գետն իր կողմէ 2 արշին բարձրութեան պատուել քանդել և ճանապարհից զուրս էր եկել, իսկ այս երկերը հեղիւրի հոծան արդէն առաջին պակասը լրացրել՝ համարեալ ամբողջ ազգաբնակիցի թիթեակցի ինքնարկելով՝ այդ գետը անտիր քեղ-տարի է 8-10 երկարութիւն ու միջարկանի տներ և խառնութիւն: Թէ վերելի է թէ ներքի մնացած բոլոր խառնութիւնն էր 2 արշին բարձրութեամբ լրով լցրել է և ապրանքների համարեալ կէս մասը փչացրել:

Գոյաբը որբալի գլուխն մէջ է: Ծերերը պատում են, որ նման հեղիւր տեսնում է երկը: Այսօր խառնութիւնից ամբողջ ազգաբնակիցի տեղափոխում են այս ու այն կողմ, որով ապահով է:

Նրանաւոր ամպամու է: Երկիւղ են կրում, թէ մի գուցէ հեղիւր նորից կրկնուի: Մեծ լիւր Գիւղացիները քմահաճութիւնը հիմք են, մեք ընդհանուր նժոյգներ: Ինչպէս էր հաւանում մի աղպիսի իրականութիւն: Գիւղ

տաքի շատ գործարանների բանտրները, որոնք ընկալում են յատկապէս գիւղերում, գետերի վարար լինելու պատճառով չեն կարողանում քաղաք գալ: Երկու հայ թաղերի աղբիւրներն էլ կտրվել են: Չի սով է հայերը ստիպված են վերեկ շուր տանելու 1-2 վերստ հեռաւորութեան վրա: Ելիւրէր

ՀԱՆՆ ԱՆՆ ԶԳԵՐԱՆ ԶԱԿԱՆԵ ՔՈՒՄՄԷ...»

«НОВ ВРЕМЯ»-ի ուրախութեան ու ցընծութեանը չափ ու սահման չը կայ... Մի ամբողջ շաբաթ նրա առաջնորդները, Ֆէլիքսովները էլ էին ցնիւրութեան աստիճանի հասած կողոնկերով:

Եւ գլուխը ինչ առիթով: Հեռաւոր Ամերիկայում ինչ-որ մի խումբ «սպիտակամորթ» վայրենիներ՝ շարք են տուել «սեւամորթ» վայրենիներին, որովհետև սեւամորթներից մէկը ըմբշուարտի ժամանակ յարկի է մի սպիտակամորթ ըմբշիւրել Եւ ասա «НОВ. ВР.»-ն, ինչպէս ասում է, ուրախութիւնից չէ կարողանում հանգիստ մնալ իր տերւում:

Տեսաք, —ասում է Սուվորինի թերթը,— ամբողջ եւրոպայ, նրա հետ և Ամերիկան մեզ անարգանաց սրտին էին գառում Բիւշնիվի, Օրեսայի և այլ սեղերում կատարված պարօթների համար, սակայն տեսաք, որ քաղաքակիրթ Ամերիկայում էլ են տեղի ունենում այդպիսի «երկոթներ»: Ել ինչ էք մեզ մեղադրում:

«Եւ որովհետև «НОВ. ВР.»-ն ամօթ չուէր, ուստի և դրա համար էլ շատ գիւղերն է ապացուցել, որ Բիւշնիվի և Օրեսայի պարօթները, որոնք այդ քաղաքները ողորդելու արհուրով, եղել են ամերիկան գաւառակները, համոզուած ամերիկական գաւառակներին հետ—ասում է այս առիթով «РВ.» թերթը իր համարներից մէկի մի փոքր յօդուածում:

Եւ քանի որ «НОВ. ВРЕМЯ»-ն իրաւ որ շատ հեռու է ամօթ ունենալուց, նա կարող է բոլորի երեսն էլ վեր գրել: ՀՀ-ն նախ դիւրան յալանէ քում...» Զ. Գ.

Շ Օ Ւ Ե Ր Ա

Ձիւնորական բժշկական լաբորատորիայում կրկին անգամ քննութեան է ենթարկվել քաղաքային ջրանցքի շուրը, որ վերցնում է եղել յուլիսի 7-ին քաղաքի մէջ կրկնուցել, և խօսքային ու խօսքային մասին վերբերելը չեն գտնուել նրա մէջ:

Սովորաբար դէմ մարտող բիւրօս խօսքային բարակները մտնել երկու լրաններ է պատրաստում խօսքային անողջացող հիւանդներին այնտեղ տեղափոխելու համար: Այնտեղից վերջիններս զուրս կը քան այն ժամանակի միայն, երբ վերջնականապէս կը հաստատուի, որ նրանց մէջ այնիս խօսքային վերբերումը չը կայ:

Վերին Աւստրալիայի գիւղային երեք զէպը պատահաբար պատճառով յուլիսի 9-ին քաղաքային վարչութիւնը արտակարգ յիստ գումարելով, բժշկական-անտնտարական տեսչի Ստեփանեանի ու Աւստրալիայի ջրմուկի կառավարիչ Գամբլիցիցի մ ու այլոց ներկայութեամբ, որոնք խնդրել նահանգապետին՝ ուղարկելու յիշուղ գիւղը մի յատուկ բժշկի: Երբ քաղաքային բժշկի հետ միասին քաղաքը հաշուել միջոցներ ձեռք անել թէ գիւղը խօսքային աղատելու և թէ քաղաքային ջրանցքները վարձարից զերծ պահելու համար: Միևնույն ժամանակ նա որոշել է համաճարակի ամբողջ ընթացքում այնտեղ պահել յատուկ բժշկի՝ հիւանդներին օգնութիւն հասցնելու ոչ միայն ջրմուկի անհանդերձ, այլ և վերին ու ներքին Աւստրալիայում, Գլընուում, Նոյնյակ և անտանանոյնի յատուկ խումբ: Նաև միջնորդութեան գաղթիցի գիւղական հիւանդանոցը քանալու թէկուղ քաղաքի հաշուել և ուղարկել երկու վրան խօսքային հիւանդներին առանձնացնելու համար:

Քաղաքային ձրի թէյանների օգտին քաղաքային վարչութեան մէջ ստացվել են հետեւեալ նուիրարեութիւնները. Վիսոցկիի՝ Ֆիլիպայի՝ 10 Բ. Թէյ, Ե. Միլոզոյեանի՝ 50 Բ. Թէյ, Ե. Միլոզոյեանի՝ 5 ր., Գ. Ս. Սուքրասեանից՝ 2 ր., Բուրիկից՝ 10 ր., Գրանից՝ 10 ր., Կեովանիկներից՝ 5 ր., Բարեանից՝ 25 ր., Արքո

